

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

III. Vtrùm per Sacramenta tollantur peccata venialia ex opere operato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

ad detestandam culpam, & cessantibus omnibus, quæ in hac vita retardabant ab ea retractatione perfecte habenda.

36.

Ceterum, licet ea retractatio requiratur; non tamen ut meritoria, vel satisfactoria: quia non est animam iam in statu merendi, vel satisfaciendi, sed solum requiritur tanquam remouens prohibens, quatenus tollit indispositionem positivam, & impedimentum, quod præerat ad veniam, dum homo non resipiscit, nec recognoscit offensam: non ergo datur venia intuitu illius dispositionis tanquam meriti, sed tanquam conditionis ex natura rei necessaria, ut peccatum remittatur omnino gratis. Hic videtur sensus S. Thomæ ubi supra: dum concludit in hæc verba, quibus totam doctrinam complectitur: Ideo oportet dicere, quod venialia remittuntur eis post hanc vitam, etiam quantum ad culpam eo modo, quo remittuntur in hac vita, scilicet, per actum charitatis in Deum repugnantem venialibus in hac vita commissis: Quia tamen post hanc vitam non est status merendi; ille dilectionis motus in eis tollit quidem impedimentum venialis culpæ: non tamen meretur absolutionem, vel diminutionem pænæ sicut in hac vita. Hæc S. Thomas, quæ sunt nostra doctrina & conclusio.

S. Thom.

37.

Adde tamen, licet illa retractatio non sit meritoria remissionis culpæ venialis, posse tamen aliquo sensu dici, illam remissionem dari intuitu meritorum præcedentium; Iustus enim in hac vita per bona opera, sicut meretur gloriam, si moriatur in gratia, ita etiam meretur, ut si moriatur in gratia, detur ei venia suorum venialium, sine qua non potest consequi cum effectu gloriam, quam meretur: habet ergo ius ex meritis præcedentibus huius vitæ, ut post mortem remittantur ei venialia, atque ideo aliquo modo remittuntur ei ex meritis.

38.

Petes, quid, si post ultimum peccatum veniale, nulla habuit bona merita, quibus meruerit illius remissionem post vitam? Respondeo sufficere merita Christi, quæ ei applicata fuerunt, quando data fuit ei gratia habitualis: nam idem est dare gratiam habitalem, & dare illius ad remissionem venialium, si decedat in gratia. Item sufficere merita ipsius hominis iusti facta etiam ante ultimum peccatum veniale; nam sicut illa meruerunt augmentum gratiæ, meruerunt etiam ablationem impedimentorum ad consequutionem gloriæ, si moriatur in gratia, inter quæ impedimenta est perseverantia maculæ venialis.

39.

Dices, repugnat habere ius ex meritis præcedentibus ad remissionem venialis, quia ubi est ius, non est remissio, & ubi est remissio, non est debitum ex iure, sed liberalitas. Respondeo, transeat non esse remissionem, quando remissio ipsa debetur ex iustitia, sed tamen in presenti remissio peccati venialis, non debetur iusto ex iustitia rigorosa (ut suppono ex materia de merito) sed ex fidelitate, & ex connaturalitate, qua gratiæ finali debetur gloria, & sicut eidem gratiæ habituali quando infunditur, debetur connaturaliter remissio peccati mortalis non ex iustitia, sed ex connaturalitate, quasi effectus formalis secundarius, ita eidem gratiæ perseveranti usque ad terminum viæ debetur debito connaturalitatis remissio venialium. Dixi, transeat, quia nec videtur repugnare, quod ex iustitia deberetur remissio; hæc enim remissio non est remissio in genere debiti ex iustitia, sed in genere placationis: & quidem in eo genere non supponitur Deus sufficienter placatus ante remissionem: ideo dicitur liberalitas, quatenus placatur sine satisfactione sufficienti, sicut è contra, posset aliquis ex voto teneri ad remittendum debitum iustitiæ: ecce tunc fieret remissio liberalis, & tamen ex

debito voti, quia sunt in diverso genere.

Ratio à priori est, quia si homo obligaret se ex iustitia ad remittendam offensam, & postea eam non remitteret: existimaretur quidem infidelis, quia non obsecraret promissum; existimaretur iniustus, quia non ponit, quod ex iustitia debet: non tamen existimaretur durus, aut implacabilis quasi irrationabiliter iram retineat; nam re vera habet adhuc totum fundamentum indignationis, scilicet, offensam absque satisfactione sufficienti offendentis: maneret ergo offensa: donec ab offenso remitteretur, licet ad hanc ipsam remissionem teneretur ex iustitia ab sua promissione.

Dices iterum, si iustus per bona opera meretur condigne remissionem venialium; cur non remittitur ei statim etiam ante mortem? Respondeo, iustum non mereri utcumque remissionem venialium; sed remissionem eorum, quando iam non sit in statu satisfaciendi pro eis, solum enim meretur in genere ablationem impedimentorum ad visionem Dei aliquando habendam; ad hoc autem non impediunt venialia in vita; & aliunde congruit, ut quando homo potest se disponere ad veniam per propriam satisfactionem, non remittantur sine illa. Deinde iustus, licet suis operibus mereatur remissionem venialium, non tamen meretur eam habere, nisi prius doleat de illis, quæ conditio quia aliquando non ponitur ab eo in hac vita, ideo differtur remissio usque ad mortem.

Sed instabis; ergo nec etiam immediate post mortem debent remitti; quia quando pena non est soluta non debetur introitus in celum, & aliunde congruit, ut non condonetur culpa politico primo actu doloris, sed quod multiplicentur actus: sicut supra diximus, neque in hac vita remitti omnia venialia extra Sacramentum posita attritione, sed aliqua: ergo multò magis idem debemus dicere post mortem, quando retractatio non est meritoria, nec satisfactoria. Respondeo, negando sequelam: quia retractatio post mortem non requiritur ut satisfactoria sicut in hac vita, sed ut mera ablatio indispositionis, & obicit ad veniam, quæ indispositio consistit in carentia resipiscentiæ: hæc autem indispositio tollitur omnino per primum dolorem, & retractationem: ideo non est, cur, vel ad quid differtur remissio culpæ, quando iam homo non potest ulterius satisfacere pro culpa. Adde, retractationem illam non esse attritionem, sed perfectissimam contritionem, quæ etiam in hac vita posita tolleretur statim omnem culpam.

SECTIO III.

Vtrum per Sacramenta tollantur peccata venialia ex opere operato?

Non est sermo de Sacramento poenitentiae & de Sacramento baptismi, de his enim certissimum est, posse tollere peccata venialia: item de Sacramento extremæ vnctionis videtur certum habere eam virtutem, ut constat ex verbis Iacobi, si in poenitentia sit dimittentur ei, &c. & ex forma huius Sacramenti, Indulgeat tibi Deus quidquid peccati, &c. hæc enim verba debent habere aliquam efficaciam ad ponendum id quod significant. Videatur Vasquez in præsentia art. 3. dub. 3. ubi bene probat cum communi sententia, hunc effectum provenire immediate ab hoc Sacramento, & non solum quatenus excitat actum fervoris; vel deuotionis in ægrotis: Concilia enim & Sacra Scriptura, quæ tribuunt huic Sacramento remissionem peccatorum, non aliter videntur eam illi tribuere, quam Sacramento baptismi, & poenitentiae quæ immediate eam causant, neque

neque etiam experitur, illum fenoreem actuali-
tem excitari semper in agroto suscipiente illu dSa-
cramentum: imò cum sape contingat, subiectum
esse incapax actualis deuotionis propter amen-
tiam, vel phrenesim, carebit hoc Sacramentum suo
effectu, quem principaliter eius forma significat.

44 Dicendum ergo omnino est, per illud Sacramen-
tum remitti venialia, si præcesserit detestatio for-
malis, vel virtualis, & quidem omnia; vt vbera ipsa
significant, dum dicitur: *Indulgeat tibi Deus quid-
quid peccati*, &c. Iussimus enim Dominus consu-
lens humane infirmitati voluit hoc Sacramentum
institui ad purgandam animam moribundi à pec-
catis omnibus, & reliquis peccatorum: imò licet
alia viuorum Sacramenta non habeant producere
primam gratiam etiam per accidens, vt de Eucha-
ristia diximus disp. 12. de Eucharistia. sect. 1. satis tamē
probabile est extremam vocationem habere eam
vim, vt in homine artico immemore sui peccati
asserat remissionem peccati mortalis: ad hoc enim
asserendum de hoc Sacramento habemus funda-
mentum in forma ipsius Sacramenti quæ de pec-
catis in vniuersum loquitur sine distinctione mor-
talis, & venialis: & in verbis Iacobi eodem modo
de peccatis loquentis, & in Concilio Tridentino
sess. 14. cap. 1. de extrema vñtione docente. hoc Sa-
cramento, delicta, si quæ sint, adhuc expianda, ab-
stergi, per quem modum loquendi conditionalem,
quo etiam vsus est Iacobus; non significatur quod
non sit sermo propiè de peccatis, vt voluit Sotus,
sed ideo fortasse conditionalia expressa fuit, quia
cùm hoc Sacramentum supponit iam Sacramentum
pœnitentiæ; videtur per se loquendo supponere
delicta expiata per pœnitentiam: quia tamen acci-
dere potuit multis de causis, peccata non expiari
per Sacramentum pœnitentiæ, piissimus Dominus
voluit in extremo periculo subuenire fidelibus
hoc alio Sacramento, quo dilecta si quæ supersunt
possint expiari. Quod fundamentum, quia in aliis
Sacramentis viuorum non habemus, non est micum
si in hoc Sacramento admittamus hanc efficaciam
ad primam gratiam, licet eam in aliis tribus Sacra-
mentis negemus.

De Eucharistia item certum est, valere ad remis-
sionem venialium, vt docet Tridentinum sess. 13.
c. 1. distinguens inter venialia, à quibus dicit hoc
Sacramentum liberare, & inter mortalia, à quibus di-
cit præseruare. Probatur hoc aliqui ex c. cum omne cri-
men, de consecrat. disp. 2. vbi dicitur, omne crimen,
atque peccatum sacrificiis oblati deleri. Sed hoc
non est ad rem; non enim agitur ibi de Sacramen-
to hoc vt Sacramento, sed vt sacrificio: quo pacto
est propitiatorum per modum impetrationis, vel per
modum satisfactionis, vt explicauimus in tractatu de
sacrificio. Ratio ergo desumitur ex significatione
huius Sacramenti, quod eam sit per modum con-
iuij, eo ipso asserit condonationem offensarum le-
uissimè: facile enim solent amici in conuiuiis offensas
condonare: cùm item sit cibus animæ, eo ipso debet
reparare quæ per continuâ fomitis & contrariorum
pugnam deperdimus, sicut cibus naturalis restau-
rat, quæ per naturalem calorem deperduntur.

Dubium est, an hæc remissio proueniat immedia-
tè ab Eucharistia, an verò mediata, quatenus exci-
tat in nobis affectu deuotionis & doloris, ad quem
consequitur remissio venialium, quem secundum
modum videtur indicare S. Thom. supra. q. 79. art. 4.
Sed cõmuniõ sententia docet, prouenire etiã im-
mediatè, licet enim possit secundo modo conducere
Eucharistia, potest tamē etiam primo modo, sine
eo quod mediet alius actus, dum tamen præcedat
aliqua saltem virtualis displicentia, & retractatio

P. Ionn. de Lugo de Pœnitentia.

venialium: quod etiam videtur docuisse S. Thomas
in præsent. quest. 87. art. 3. de omnibus Sacramentis,
quam sententiam sequuntur Suarez in præsent. disp.
12. sect. 1. & tom. 3. disp. 63. sect. 10. Valquez in præ-
sent. dub. 2. & alij communiter. Nec S. Thomas vi-
detur oppositum docuisse illo art. 4. solum enim
indicanit vtrumque modum tollendi peccata veni-
alia per Eucharistiam, non tamen ita vt vterque
esset simul necessarius, vt explicat bene Suarez
ibi in expositione articuli. Quare probabilior vi-
detur hæc sententia; nam in sententia contraria non
videtur satis explicari, quomodo liberatio à veni-
alibus sit effectus Eucharistia: sepe enim contin-
get, effectum illum poni, vel quia homo non at-
tendit ad memoriam peccatorum, vel quia caret iu-
dicio, vel propter alia impedimenta, quo casu ci-
bus non repararet, quod per calorem concupiscen-
tiæ deperditum fuerat.

Nec obstat, quod huic Sacramento tribuatur
etiam effectus præseruandi à mortalibus, quem ef-
fectum causat conferendo auxilia, & cogitationes
bonas, quibus homo roboretur contra tentatio-
nes, atque ideo pariter posset dici liberare à venia-
libus, quamuis hoc non præstet nisi excitando
deuotionem, & compunctionem, qua ea peccata
dimittatur. Hoc inquam, non obstat, quia cibus
diuerso modo reputat, quod deperditum est per ca-
lorem naturalem, & diuerso modo iuuat ad operandu
postea: hoc enim posterius non facit immediatè,
sed mediata; dando scilicet, vires ad operandum,
quibus viribus possit homo vti, & operari, & nõ vti,
& non operari, illud verò prius præstat immediatè
sanando debilitatem naturæ, reparando quod per-
ditum est independentè ab alia operatione: ita
etiã hoc Sacramentum in ordine ad futurum iuuat
dando vires, hoc est, auxilia, & cogitationes bonas,
quibus tamen homo possit postea vti, & nõ vti, sed
abuti, at verò in ordine ad sanandas debilitates
præteritas, & reparandum quod deperditum est,
concurrit immediatè, sicut ad nutritionem spiri-
tualem, dum tamen præcedat dispositio sufficiens
in subiecto. An verò Eucharistia tollat omnia pec-
cata venialia de quibus præcedit attritio, an solum
partem eorum; nihil potest certo affirmari, nam
rationes adductæ non conuincunt illam vniuer-
sale indulgentiam, & remissionem omnium cul-
parum, neque ex significatione Sacramenti id suf-
ficienter deducitur.

De aliis tribus Sacramentis, Confirmatione, Or-
dine & Matrimonio est maior difficultas, quia non
apparet, quomodo ex eorum institutione & signifi-
catione colligatur iste effectus tollendi venialia.
S. Thomas in præsent. d. art. 4. generaliter docet om-
nibus Sacramentis inesse hanc vim, quæ sententiam
amplectuntur ferè communiter alij Theologi.

Ratio S. Thomæ est, quia in omnibus Sacramen-
tis infunditur gratia, per infusionem autem gratiæ
tolluntur venialia. Hæc tamen ratio videtur diffi-
cilis, nam gratia de se non habet oppositionem cum
culpa veniali, car ergo ex eius infusione sequitur
ablatio culpæ venialis? Alioquin per omnia opera
bona hominis iusti remitterentur etiam, cùm in sin-
gulis operibus augeatur gratia, vt suppono.

P. Suarez disp. 12. sect. 1. adducit multas congru-
entias. Primò, quia nõ repugnat Sacramenta habuisse
ex institutione Christi hanc vim, & aliunde con-
gruit, cùm omnia fuerunt instituta ad curationem
& sanctificationem animarum, præsertim ad sanctifi-
candū hominē in ordine ad aliquod munus sanctè
exercendum secundum diuersos fines singulorum
Sacramentorum, ad quod aliqua peccata venialia
specialia magis impedire poterant. Denique.

N 2 quia

47

48.
De Confir-
matione Or-
dine & Ma-
trimonio.

quia iis omnibus conceditur ius tollendi aliquando peccatum mortale; ergo multo magis habebunt vim tollendi veniale.

50. Hæc omnia parum vrgent; nam vt ab hoc vltimo incipiamus, negatur in primis antecedens, scilicet, ea Sacramenta habere vim dandi primam gratiã etiam per accidens; de quo dixi satis in materia de Eucharistia, & quidquid sit de hoc, potest negari consequentia, si enim aliquando tollunt per accidens peccatum mortale; Ideo est, quia ex se habent producere gratiam, quæ ex natura sua est expulsiua peccati mortalis, quare aliquando illud expellant per accidens, quia non inueniunt illud expulsum per aliam gratiam: at verò expulsiua peccati venialis nullam videtur habere necessariam connexionem cum effectu, quem causant illa Sacramenta. Quod verò dicitur Sacramenta omnia instituta esse ad sanctificationem hominum, non arguit tollere peccata venialia, quia etiam per omnia bona opera hominis iusti additur nouus gradus gratiæ sanctificantis, quæ non solum ex institutione, sed ex natura sua ordinatur ad sanctificandum hominem: & tamen non expellit peccata venialia, quia potest homo sanctificari sine hac expulsiõe. Denique potuisse Christum ita velle non sufficit, vt dicamus, ita factum esse, nisi ex ipsa institutione, vel significatione aliquo modo colligatur; porrit enim Christus etiã dare Sacramentis omnibus efficaciam ad tollendum reatum peccatorum temporalis, & tamen aliqua sunt Sacramenta, quæ nullo id modo habent.

P. Vasquez in *presenti dub.* 3. n. 11. concedit per omnia, & singula Sacramenta tolli omnia venialia, quorū datur attritio, concedit inquam coactus omnino propter consequentiam ad sua principia, cum enim ipse velit, maculam venialem non posse tolli nisi per aliquam mutationem intrinsecam incompossibilem cū peccato veniali, qualem existimat esse contritionem: in baptismo autem, & in pœnitentia, vbi non datur contritio, sed attritio, dixit, ipsam infusionem gratiæ sacramentalis cum respectu ad attritionem esse incompossibilem cum peccato veniali, vt supra vidimus, ideo nunc cogitur idem concedere de omnibus Sacramentis præcedente attritione, quia in singulis datur etiā infusio gratiæ cū respectu ad attritionem, quæ est mutatio incōpossibilis cum venialibus. Ex quo fit cōsequenter, nec de potentia absoluta posse aliter fieri, vt detur gratia ex opere operato intuitu illius attritionis quin eo ipso tollantur omnia venialia.

52.
Hæc doctrina procedit ex falso illo principio, imò difficultas consequens offendit satis difficultatem antecedentis, ex quo necessarium sequitur. Quis enim credat, non potuisse Deum dare gratiam aliquam propter attritionem, tanquam propter meritum de congruo, quin eo ipso condonaret omnia peccata venialia, de quibus homo attritur? Certe si gratia ex se non repugnat cum veniali, necesse attritioni repugnat; non apparet, cur complexum ex utraque repugnet essentialiter cum illo. Potest nunc Deus dare istam gratiam ex opere operato cum respectu ad attritionem tanquam ad dispositionem, & adhuc manet reatus pœnæ solvenda; cur similiter non possit dare eandem gratiam cum respectu ad attritionem, & quod adhuc maneret reatus culpæ venialis; sanè nulla est alia ratio id negandi, nisi quia aliter non videbat P. Vafquez; quomodo non tolleret culpam per condonationem extrinsecam; quod ipse reputat maximum absurdum; quare coactus, ut ipse faceret, amplectitur hæc doctrinam, quia non invenit, quomodo possit res difficiliter conciliari.

53. Mihí magis placet ratio S. Thomæ, qua ytitur

in presenti, quia scilicet in omnibus sacramentis infunditur gratia, & per gratiam infusionem tolluntur venialia. Hanc rationem Sancti Thomae P. Suarez dicit esse difficilem, & obscuram, quia si intelligatur, ut sonat, probat remitti venialia, quod augetur gratia, quod falsum est. Sed re vera confecto, illud consequens esse maxime de mente Sancti Thomae, quod, scilicet, quoties infunditur gratia, si prima, vel augmentum illius remittantur aliquae venialia, si praecedat eorum displicentia, & retractatio saltem virtualis: haec enim semper debet intervenire: hoc autem posito licet ex natura rei non sit necesse, quod collatio gratiae afferat remissionem venialium; est tamen valde consentaneum legibus amicitiae; et quorques aliquis admittit ad novum complexum, & artius amicitiae vinculum, condonatur offensae leues, vel omnes, vel ex parte: cum ergo qualibet collatio gratiae, vel augmentum illius sit novum amicitiae vinculum, quo Deus artius se cum homine coniungit, & nouus amplectum spiritualis, & quasi pacis osculum impressum, congruum sane est, ut afferat secum condonationem aliquam si non integrā, saltem partialem offensarū lenium, quarū est iam posita retractatio. Idem enim verum est, quod dicitur in Tridentino ubi supra peccata venialia multis aliis remedii expiari extra confessionem; quia scilicet, si adest attritio, expiari etiam possunt per omnia sacramenta, quibus augetur gratia, in quod quoties ex opere operantis augetur etiam gratia per bona opera hominis iusti, videtur idem dicendum iuxta mentem Sancti Thomae & propter eandem rationem: In quo non convenimus cum sententia eorum, qui absolute docebant per omnia opera, bona tolli peccata venialia. Nos enim non dicimus sufficere bonum opus etiam in gratia factum, nisi praecedat detestatio formalis, vel virtualis illius peccati: deinde non dicimus, per ea opera tolli peccata de cōdigno, siue in genere meriti siue in genere satisfactionis; hoc enim supra impugnauimus, sed per illud opus dari de condigno augmentum gratiae, quod posito, est congruum, quod remittatur offensa leuis, quam homo retractauit; quia illud augmentum gratiae est quoddam amicitiae redintegratio, & confirmatio[?] per nouum amplectum, qui conuenienter affert secum aliquam reconciliationem. Denique non affirmamus, per singula bona opera remitti semper, vel omnia venialia, etiam ea, de quibus est retractatio, sed aliqua, & aliquando pro maiori, vel minori augmento gratiae quod infunditur, & iuxta alias circumstantias in quo nullum apparet inconueniens.

Ex dictis inferitur, in sacramento poenitentiae dupliciter remitti peccata venialia. Primo per se, & directe, quatenus ea peccata sunt materia illius sacramenti, & subiiciuntur clausibus per eorum confessionem; & hoc modo remittuntur omnia, quae debito modo confitemur cum dolore, & proposito requisito. Secundo vero remittuntur etiam alia, quae non confitemur, non quidem formaliter per sacramentum poenitentiae, vt tale est, sed materialiter per augmentum gratiae, quod ex opere operato conferitur per illud sacramentum, sicut per alia sacramenta, & hoc secundo modo non est necesse, quod remittantur omnia venialia, etiam de illis praecesserit dolor, sed sufficit quod remittantur aliqua, sicut supra diximus, de aliis sacramentis, & de attritione extra sacramentum, & hinc P. Suarez in praesenti existimet, non remitti illo modo per sacramentum poenitentiae ea venialia, quae aliquis sciens, & prudens non vult confiteri; ergo tamen non video, cur ea peccata saltem ex parte non possint per illud sacramentum materialiter tolli.

tolli, sicut, aliaut sicut possent per alia, sacramenta nolle enim confiteri ea, cum nulla sit obligatio, non est obex ad ea remittenda; si aliunde habet doctorem de illis.

Dices; si ea peccata venialia, quæ aliquis non confitetur, possunt tolli per sacramentum penitentiar, sequitur non solum tolli aliqua sed omnia, quia mortalia, quæ aliquis ex obliuione, vel alia iusta causa non confitetur, omnia tolluntur indirectè per sacramentum pœni et ita; ergo venialia etiam, quæ aliquis inculpabiliter non confitetur, tollentur omnia indirectè per sacramentum penitentiar, si præcedat dolor de illis. Respondeo negando sequelam, & ad probationem dico, discrimen esse inter mortalia, & venialia quod mo. t. l. a sunt inseparabilia in ordine ad remissionem: neque enim potest tolli vnũ de facto, quin tollantur omnia, cū quodlibet tollatur per infusionem gratiæ, cum qua nullum potest manere: ideo necesse est, reliqua indirectè tolli, hoc est, non vt materiam directam illius sacramenti, sed vt aliquid, quod non potest manere cum effectu directo sacramenti: at verò venialia non habent hanc connexionem, potest enim vnũ remitti, & non aliud; ideo non datur hic modus remittendi venialia indirectè per sacramentum penitentiar, sed directè remittuntur ea, quæ confitemur; materialiter verò remittuntur aliqua alia, siue ex siue obliuione ex non obliuione propter congruitatem supradictam.

Dices, ergo necesse erit in confessione etiam de venialibus explicare numerum; alioquin si aliquis solum se accusat de mandatis in communi, non videtur subicere clauibus satis explicite mēdacia omnia & per consequens non remittuntur directè omnia, sed neque indirectè, cum non admittamus hunc modum absolutionis indirectæ respectu venialium. Respondeo regulariter remittuntur omnia: aut ferè omnia quia ex circumstantiis temporis & conditione personæ percipit Confessarius, plus minusve multitudinem quam ipse etiam penitens concipit. Si autē Confessarius eam non perciperet, non videtur remitti ex vi formali sacramenti, nisi quatenus ea multitudo explicatur à penitente, & percipitur à Confessario: de reliquis autem si quæ remittuntur, non tam erit indirectè quam materialiter; sicut alia peccata venialia, vt dictum est.

Obicies vltimò, Sacramenta, causant suum effectum, si non sit obex, ergo si omnia sacramenta habent aliquam efficaciam contra venialia ex opere operato; Consequens est vt si non sit obex, eam exerceant, per attritionem autem tollitur obex ad omnia venialia, ergo omnia sacramenta tollent omnia venialia posita attritione, & non solum partem eorum. Respondeo effectum sacramenti fieri vtique, sed tamen hunc effectum non esse fortasse tollere omnia venialia, sed tollere tantam, vel tantam partem eorum, & talia peccata cum tanta dispositione, & alia non nisi cum dispositione meliori: hanc autem partem si non sit obex semper infallibiliter tollunt sacramenta.

SECTIO IV.

Quomodo per aquam benedictam, & similia tollantur peccata venialia?

DE hac questione, optimè Suarez in present. disput. 12. sect. 2. cum quo breuiter supponedū est sex actiones solere numerari, quæ valeant ad tollenda venialia: scilicet, orationem dominicam; asperersionem a quæ benedictæ; comestione panis

P. Ioan. de Lugo de Penitentia.

benedicti: confessionem generalem: eleemosynam, & benedictionem Episcopi vel Abbatis consecrati: Alij addunt tria, scilicet,unctionem pectoris, orationem in Ecclesia consecrata, & sacram. unctionem, non illam, quæ est sacramentum, sed alias quæ fiunt per baptismum, & alibi, quæ sunt solum ceremoniales. Hæc autem omnia valere ad tollenda venialia constare videtur ex fidelium mēre, & auctoritate sanctorum Patrum. Dubium est quomodo conducant?

Prima sententia docet, conducere immediate, præcedente enim attritione imperfecta, vel (vt alij volunt) posita non complacentia in peccato, eo ipso per pium vsum harum rerū tollitur reatus culpæ. Auctores huius sententiæ vide apud Suarez vbi supra. Fundamentum præcipuum est, quia si hoc modo non conducunt, non videntur habere aliquam vim ex opere operato: si enim dicas conducere mediatè excitando aliquem bonum morum attritionis formalis, vel virtualis, per quem immediate tollatur culpa; contra hoc est experientia, quæ docet, non semper excitari in nobis talem motum, quoties iis rebus vtimur; ergo vel non semper habent suum effectum, vel debent illud immediate habere.

Secunda sententia communis, & verior negat habere eum effectum immediate, sed ad summum excitando aliquem motum, quem tamen semper non excitant; quia nec ad hoc habent virtutem infallibilem. Hæc est sancti Thomæ in present. art. 3. & aliorum antiquorum quos referunt, & sequuntur Suarez, & Vasquez in present. Duplex est argumentum huius sententiæ. Primum quia nullum est firmum fundamentum, vt dicamus hæc instituta esse ad tollendas culpas veniales ex opere operato: secundum, quia nec videtur potuisse ab Ecclesia ad hunc finem institui. Primum probatur, discutendo per singula. Nam in primis de oratione dominica, unctione pectoris, & de eleemosyna nunquam apparet talis institutio: quod si aliquando iis tribuitur vis tollendi venialia; hoc non est ex peculiari Ecclesiæ institutione, sed ex opere operantis, propter vim, quam ipsamet opera habent mouendi Deum ad veniam peccatorum quod etiam sensu ab eisdem dicuntur conducere ab veniam mortaliū, & suo modo conducunt alia bona opera. De confessione item generali sine vllò fundamento id asseritur.

Benedictio vero Episcopalis, & Oratio in Ecclesia consecrata, licet per modum impetrationis multum iuuent ad omnes effectus; sed tamen quod specialiter ex opere operato tollant culpas, nunquam habetur: sicut nec vñctio ceremonialis, vel panis benedictus; imò iste (vt notat Suarez) fuit introductus pro catechumenis, qui non communicabant, & certè Ecclesia non poterat instituire, remedium efficax pro culpis eorum, qui nondum erant membra Ecclesiæ & regulariter nondum erant in gratia, cum non essent baptizati. Restat solum aqua benedicta, de qua id volunt probare ex c. Aquam de consecrat. dist. 1. vbi Alexander Papa dicit, aqua benedicti, ad sanctificandos eos qui asperguntur. Hoc tamen non probat, habere eiusmodi virtutem ex opere operato immediate, & infallibiliter; solum enim habet illam in quantum ab Ecclesia benedicitur per orationes, quibus petitur à Deo, vt sit salus mentis, & corporis omnibus sumentibus: hoc autem ipso satis apparet effectum illum non esse infallibilem, sicut nec alij effectus qui ab Ecclesia per orationes postulantur, obtinentur infallibiliter à Deo, non est ergo fundamentum id asserendi de aqua benedicta.

Secundum verò scilicet, neque habere Ecclesi-

N 3